

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 103

24.11.2011 Tarihli ve 6250 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Adalet Komisyonu Raporu (1/535)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **6250 Sayılı Kanunun Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi** 4
- **Adalet Komisyonu Raporu** 6
- **Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderilen Kanun** 9
- **Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin** 9

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

2/12/2011

Sayı: B.01.0.KKB.01-18/A-1-821

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 25/11/2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-/49319/010.01/31643 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 24/11/2011 tarihinde kabul edilen 6250 sayılı "Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" incelenmiştir.

Sportif faaliyet ve organizasyonlarda düzenin sağlanarak sporun kitlelere yayılmasının teşvik edilmesi amacıyla yürürlüğe konulan 5149 sayılı Kanunun, yürürlüğe girdiği 2004 yılından itibaren spor müsabakalarında şiddet ve düzensizliği önlemede yetersiz kaldığı görülmüş ve anılan yetersizlikler ile uygulamada karşılaşılan noksanlıkların giderilmesi için Türkiye Büyük Millet Meclisince 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun kabul edilerek 14/4/2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Genel gerekçesinde, diğer ülkelerin ve uluslararası spor örgütlerinin düzenlemeleri ile teamüllerinin gözönünde bulundurulmasıyla hazırlanmış ve uluslararası sözleşmeler ile gelişmelere paralellik sağlandığı belirtilen 6222 sayılı Kanunla spor alanında faaliyet gösterenlerin ve taraftarların haklarının korunması, düzensizlik ve şiddet olaylarının önlenmesi amacıyla bu alana özgü suçlar ve cezaları düzenlenmiştir.

İncelenen Kanunla ise, şike ve teşvik primi suçu başta olmak üzere 6222 sayılı Kanunda çeşitli suçlar için getirilen hapis cezalarının indirilmesi, bazı fiiller için öngörülen hapis cezalarının yerine adli para cezası verilmesi ve bu değişikliklere bağlı olarak görevli mahkemelerin değiştirilmesi öngörülmüştür.

Bilindiği gibi, hukuk devletinde, ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerine ilişkin kurallar, ceza hukukunun temel ilkeleri ile Anayasanın ilgili hükümleri başta olmak üzere, ülkenin sosyal ve kültürel yapısı, etik değerleri ve ekonomik hayatın ihtiyaçları gözönüne alınarak tespit edilecek ceza siyasetine göre belirlenir.

Kanun koyucu, cezalandırma yetkisini kullanırken hangi fiillerin suç sayılacağı, bunların hangi tür ve ölçüdeki ceza müeyyideleri ile karşılanacağı, nelerin ağırlaştırıcı veya hafifletici sebep olarak kabul edilebileceği konularında takdir yetkisine sahiptir. Bu yetki kullanılırken suç ve ceza arasındaki adil dengenin korunmasının sağlanması ve öngörülen cezanın, cezalandırmada güdülen amacı gerçekleştirmeye elverişli olması gibi esaslar dikkate alınır. Suç ve ceza arasında adaletle uygun bir oranın bulunup bulunmadığının tespitinde ise o suçun toplumda doğurduğu infial ve etki, kişiler üzerinde oluşturduğu tehlike ve zarar ile bunların azlığı veya çokluğu, suçun işlenme oranındaki azalma veya artış gibi faktörlerin de dikkate alınması gerekir. Aksi takdirde, yapılan düzenleme gerçek amacının dışında sonuçlar doğurabileceği gibi toplumun adaletle olan güven duygusunun sarsılmasına da sebep olur.

Bu itibarla, incelenen Kanunla öngörülen değişikliklerin, ölçülülük ve caydırıcılık gibi ceza hukukunun temel prensiplerini etkisiz kılacağı ve yukarıda belirtilen sakıncaları doğurabileceği düşünülmektedir.

Diğer taraftan, 6222 sayılı Kanunda değişiklik öngören bu Kanunun gerekçesinde, yapılan değişikliklerin, diğer kanunlarda öngörülen suçlara verilen cezalar dikkate alınmak suretiyle adil ve hakkaniyete uygun cezalar belirlenmesi amacıyla gerçekleştirildiği belirtilmekte ise de, kamuoyunda, genel ve gereklilikten doğan bir düzenleme olmaktan ziyade, halen yürütülmekte olan bir soruşturma

kapsamında bulunan kişilere yönelik özel bir düzenleme olduğu intibamı uyandırdığı, bu durumun da değişikliğin esas amacı dışında özel bir saikle hazırlandığı eleştirilerine sebebiyet verdiği görülmektedir.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 6250 sayılı "Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için, Anayasanın değişik 89 ve 104 üncü maddeleri uyarınca ilişkide geri gönderilmiştir.

Abdullah GÜL
Cumhurbaşkanı

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/535)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

8/12/2011

Esas No: 1/535

Karar No: 3

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuzun 22/11/2011 tarihli ve 2 numaralı kararı ile sonuçlandırılan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 24/11/2011 tarihinde kabul edilen 6250 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri gereğince bir daha görüşülmek üzere Cumhurbaşkanınca geri gönderilmiştir.

“24/11/2011 tarihli ve 6250 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi (1/535)”, Başkanlığımızca 6/12/2011 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş ve Anayasanın 89 uncu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 35 inci maddeleri uyarınca Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya Başkanlığında Komisyonumuzun 8/12/2011 tarihli 3 üncü toplantısında Hükümeti temsilen Gençlik ve Spor Bakanı Suat Kılıç ile Adalet Bakanlığı ve Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilcilerinin katılımı ile görüşülmüştür. Komisyon görüşmelerinin tamamı tutanağa bağlanmıştır.

6250 sayılı Kanun; toplumun adalete olan güven duygusunun sarsılmasına neden olacağı, suç ve ceza arasında ölçülülük ve caydırıcılık gibi ceza hukukunun temel prensiplerini etkisiz kılacağı, kamuoyunda genel ve gereklilikten doğan bir düzenlemeden ziyade halen yürütülmekte olan bir soruşturma kapsamında bulunan kişilere yönelik özel bir düzenleme olduğu intibamı uyandırdığı ve esas amacın dışında özel bir saik ile hazırlandığı gerekçeleriyle, Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri gereğince bir daha görüşülmek üzere Cumhurbaşkanınca geri gönderilmiştir.

Demokratik yasama süreçlerinin her evresi, sistemin üreteceği ürün yönünden bir süzgeç ve teminat işlevi görür. Anayasanın 89 uncu maddesinde Cumhurbaşkanına tanınan geri gönderme yetkisi ve bu yetki kullanımının konumlandığı evre, bu bağlamda değerlendirilmelidir. Cumhurbaşkanının geri göndermeye ilişkin takdiri, yeniden görüşecek Yasama Organını elbette ki bağlamaz (Anayasa md.89/2). Komisyon daha çok yerindelik sebebine dayalı geri gönderme gerekçesini ayrıntılı bir biçimde değerlendirmiştir. Müzakerelerde, eski rapordaki görüşün ve yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanına sunulan Kanunun korunması yönünde bir irade ortaya çıkmıştır.

Adalet Komisyonunun hukuk kurucu işlevi yanında, sorunu ceza politikaları bakımından da değerlendiren siyasal bir organ olduğu, bu nedenle de yerindelik takdirini başka bir seçenekte değerlendirebileceği kuşkusuzdur. Komisyon, bu bağlamda Teklifin başlangıçta bütün siyasal partilerin, izleyen süreçlerde ise üç siyasal partinin ittifakıyla oluştuğuna özellikle işaret eder.

Suç işlenmesiyle bozulan toplum düzeninde adaletin sağlanması için suç işleyen kimseye uygulanacak ceza hukuku yaptırımlarının haklı ve ölçülü olması, suç işleyen kişinin bu fiilinden pişmanlık duymasının ve yeniden topluma kazandırılmasının ancak haklı ve suçun ağırlığıyla orantılı bir yaptırım ile sağlanabileceği ve bireylerin hukuka olan güvenlerinin pekişmesi ve cezanın caydırıcılık etkisinin doğru biçimde gösterilebilmesi için ceza hukukunun temel ilkelerinden olan orantılılık ilkesine uyulması gerektiği açıktır. Anayasanın 13 üncü ve 38 inci maddelerinin birlikte değerlendirilmesi de aynı sonucu getirmektedir. Bu değerler, Anayasa Mahkemesi içtihatlarında da ortaya konulmuştur. (Anayasa Mahkemesi, 30/3/2011 T, 2007/95 E, 2011/61 K)

Bir daha görüşülmek üzere geri gönderilen Kanunun 1 inci maddesi ile 6222 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan şike suçunun “beş yıldan oniki yıla kadar” olan cezası “bir yıldan üç yıla kadar” şeklinde değiştirilmiştir. Bu değişiklik, “şike” suçunun mevcut Kanunda öngörölmüş olan cezasını azaltmakta ve cezayı suçla orantılı hale getirmektedir. Cezanın suçla orantılı olması aynı zamanda Anayasanın, “Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması” başlıklı 13 üncü maddesinin de bir gereğidir. Söz konusu maddeye göre, temel hak ve özgürlükler alanında bir sınırlama yapılırken diğer koşulların yanı sıra ölçülülük ilkesine de uygun hareket edilmesi gerekmektedir. Şike suçunun ihlal ettiği menfaat dikkate alındığında ve bu suçun ağırlığı ceza kanunlarında yer alan ve aynı miktarda cezayı gerektiren diğer suçların ağırlığı ile karşılaştırıldığında, öngörülen beş yıldan oniki yıla kadar hapis cezasının orantısız olduğu sonucuna varılmıştır.

Geri gönderme gerekçesinde ayrıca; Kanunda şike suçunun cezasında yapılan indirimin, caydırıcılığı azalttığı ve son olarak kamuoyu tarafından bu Kanunun halen soruşturulan kişilere yönelik özel bir düzenleme olduğu şeklinde algılandığı belirtilmektedir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, cezaların caydırıcı olması ağırlığına değil, kaçınılmaz olmasına bağlıdır. “Hafif bile olsa bir cezanın kaçınılmaz bulunması, ondan yakayı sıyırmamanın olanaksız olması, cezadan kurtulma umudunu veren daha acımasız ve ağır bir başka cezanın yarattığı korkudan her zaman daha büyük bir korku, bir etki doğuracaktır. Çünkü ufak bile olsalar kötülükler/acılar kaçınılmaz olduklarında insanların ruhlarını her zaman ürpertirler.” (BECCARIA, Suç ve Cezalar Hakkında, Çev. S. Selçuk, s. 129, Ankara 2004).

Kaldı ki, caydırıcılık bakımından ceza miktarının belirlenmesinde, yaptırım paketinin bir bütün olarak ele alınması (6250 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile 6222 sayılı Kanunun değiştirilmesi öngörülen 11 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası) ve cezanın bireyselleştirilmesi (TCK m.61) kriterlerinin de aynı bağlamda değerlendirilmesi gerekir. Erteleme, paraya çevirme ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasının yasaklandığı bir yıllık ceza, bu yasakların kendisine bağlanmadığı -sözgelimi- iki yıllık cezaya göre daha caydırıcıdır. Bireyselleştirme kriterlerine göre hâkim, temel cezayı alt sınırın üzerinde ve hatta üst sınırdan bir miktar olarak belirleyebilir.

Öte yandan ceza kanunlarında yapılan değişikliğin bazı hallerde soruşturulan ve kovuşturulan kişilerin durumunu etkilemesi kaçınılmazdır. Ayrıca ceza kanunlarındaki lehe olan değişiklikler geriye yürüdüğünden, kişi, hakkında hüküm verilmiş hatta hükmün infazına başlanmış bile olsa, lehe olan değişiklikten yararlanır. Kişiyi özel bir düzenleme olduğu izlenimi vermeden bir kanunda değişiklik yapmak için, hiç kimsenin o suçtan dolayı yargılanmadığı ve cezalandırılmadığı bir anı beklemek gerekir ki, böyle bir an mümkün değildir. Kanunda bundan sonra aynı suçları işleyen herkesi kapsayacak şekilde bir değişiklik yapılması kişiyi özel bir düzenleme sayılmaması için yeterlidir. Muhtemelen Kanunun görüşülme zamanından hareketle geliştirilen “kişiyi özel” görüntüsü, normun benzeri tüm fiilleri ve fiilleri kapsaması ve kanun kuralının uygulanmakla tükenen değil, gelecek zamanlara sari yürürlük etkisi karşısında genellik, soyutluk ve süreklilik unsurlarını içerdiği; “kişiyi özgürlük” karakteri taşımadığı açıktır.

Komisyonumuz, raporumuzda belirtilen anlayış içinde ve gerekçeler kapsamında 6250 sayılı Kanunun maddelerini oybirliğiyle aynen kabul etmiştir.

Kanunun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere Başkanlığınıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Ankara	Kastamonu	Bartın
Kâtip	Üye	Üye
<i>Harun Tüfekci</i>	Murat Bozlak	<i>İlknur İnceöz</i>
Konya	Adana	Aksaray
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
Bülent Tezcan	<i>Fehmi Küpçü</i>	<i>Hakan Çavuşoğlu</i>
Aydın	Bolu	Bursa
(İmzada bulunamadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Mustafa Kemal Şerbetçioğlu</i>	<i>İsmail Kaşdemir</i>	<i>Bilal Uçar</i>
Bursa	Çanakkale	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Oktay Öztürk</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Bülent Turan</i>
Erzurum	Isparta	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Celal Adan</i>	<i>Murat Başesgioğlu</i>	Mevlüt Akgün
İstanbul	Kastamonu	Karaman
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Ramazan Can</i>	<i>Turgut Dibek</i>	Ali Rıza Öztürk
Kırıkkale	Kırklareli	Mersin
Üye	Üye	Üye
<i>Ömer Süha Aldan</i>	<i>Murat Göktürk</i>	<i>Ali İhsan Yavuz</i>
Muğla	Nevşehir	Sakarya
	Üye	Üye
	Dilek Akagün Yılmaz	Ali İhsan Köktürk
	Uşak	Zonguldak
(Toplantıya katılmadı)		(İmzada bulunamadı)

ANAYASANIN 89 ÜNCÜ VE 104 ÜNCÜ
MADDELERİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞ-
KANINCA BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK
ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN

**SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN
ÖNLENMESİNE DAİR KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN**

Kanun No: 6250 Kabul Tarihi: 24/11/2011

MADDE 1- 31/3/2011 tarihli ve 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanununun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “beş yıldan oniki yıla kadar” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar” şeklinde, dördüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“b) Federasyon veya spor kulüpleri ile spor alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerin, genel kurul ve yönetim kurulu başkan veya üyeleri, teknik veya idari yöneticiler ile kulüplerin ve sporcuların menajerleri veya temsilciliğini yapan kişiler tarafından,”

“(9) Bu madde kapsamına giren suçlarla ilgili olarak 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 231 inci maddesine göre hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilemez; verilen hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilemez ve ertelenemez.

(10) Bu maddede tanımlanan suçların bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi halinde, bunlardan en ağır cezayı gerektiren fiilden dolayı verilecek ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılarak tek cezaya hükmolunur.

(11) Bu maddede tanımlanan suçlardan dolayı cezaya mahkûmiyet halinde, kişi hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesi hükümlerine göre, spor kulüplerinin, federasyonların, bünyesinde sportif faaliyetler icra edilen tüzel kişilerin yönetim ve denetim organlarında görev yapmaktan yasaklanmasına hükmolunur.”

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

**SPORDA ŞİDDET VE DÜZENSİZLİĞİN
ÖNLENMESİNE DAİR KANUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN**

MADDE 1- Kanunun 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri
Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha
Görülmek Üzere Geri Gönderilen Kanun)

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2- 6222 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen “üç aydan bir yıla kadar” ibaresi “bir yıla kadar” şeklinde, üçüncü fıkrasında geçen “iki yıldan beş yıla kadar” ibaresi “altı aydan iki yıla kadar” şeklinde ve dördüncü fıkrasında geçen “bir yıldan üç yıla kadar” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 6222 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen “altı aydan iki yıla kadar” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4- 6222 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” ibaresi “verilecek adli para cezasının miktarı elli günden az olamaz.” şeklinde ve ikinci fıkrasında geçen “üç aydan bir yıla kadar hapis” ibaresi “elli günden az olmamak üzere adli para” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5- 6222 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen “üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para” ibaresi “yirmi günden az olmamak üzere adli para” ve ikinci fıkrasında geçen “bir yıldan üç yıla kadar” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 6222 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen “asliye veya ağır” ibaresi “sulh veya asliye” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 2- Kanunun 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Kanunun 3 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4- Kanunun 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5- Kanunun 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6- Kanunun 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7- Kanunun 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8- Kanunun 8 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

